

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

vers. 14.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

nitentiam præcedere volunt; sed fidem tamen esse nolunt.

§. 6. Verba Christi fulmina sunt aduersus Sibrandum Lubbertum, qui in declaratione sua contra Vortium pag. 50. docet. Resipiscitiam nostram non esse causam, sed effectum, nec antecedentem, sed sequentem esse iustificationis, & humanum commentum esse, Deum nobis decreuisse salutem si resipisceremus. Et pag. 53. Seruat nos Deus ex proposito suo, ergo non ob impletam penitentiam conditionem. Et, Deus seruauit nos non ex operibus nostris, ergo non seruauit nos ob præcedentem penitentiam.

Primum igitur hic penitentiam seu resipiscitiam vocat opus ideo à fide distinguit, præsertim cum effectum iustificationis esse dicat, cum fides non sit eius effectus, secundum omnes aduersarios. Quod vero sine conditione penitentia saluos fieri dicit, impium est; Dominus enim conditionem semper apponit. Cur enim vocat ad penitentiam nisi illa opus est ad salutem?

Contra Wolffgangum Musculum est Andreas Matculus, in locis de fide: Caluinus Inst. 3. c. 1. Beza Epist. 20. alique. Salutem vero non dari sine penitentia Scriptura testatur, & verum est concors sententia. Loca quibus hoc probetur adducere non est necesse, sua in serie singula exponam.

VERSVS 14.

Tunc acceperunt ad eum discipuli Ioannis, dicentes, Quare nos & Pharisei ieiunamus frequenter, discipuli autem tui non ieiunant?

QVÆSTIO I.

An Christianos ieiunare oporteat?

§. 1. DE ieiunio quarunt occasione conuiuii, vt eos quoque modo infestet. Nec enim inuidia villo bono pacatur, sed tantummodo eius infelicitate, cui inuidetur.

Christus duobus modis respondit. Primo non conuenire suis discipulis ieiunium; deinde duabus id similitudinibus exponit.

Non conuenire filiis sponsi, quos vocat *υἱοὶ τοῦ γάμου*, & Mar. c. 2. 19. & Luc. 5. 33. Hoc est, filios thalami seu nuptiarum. Ita Syrus vocat filios *בְּרִיָּה* degenant, filios thalami, non conuenit illis *πένθος* lugere, Syrus hic ponit ieiunare, quemadmodum Marcus & Lucas, itaque verumque dictum est, *Lugere, & ieiunare*. Sponsus est Christus, sponsa Ecclesia. c. 22. 2. & 25. 1. & Apocal. 19. 7. & Ioan. 3. 29. *Qui habet sponsam, sponsus est; amicum autem sponsi, qui stat & audit eum: gaudio gaudet propter vocem sponsi.* Ad illa enim verba Dominus alludit.

De domesticis itaque sponsi agitur, & sociis, quales erant Iudic. 14. 12. dati Sampsoni.

Hinc concludimus ablato Domino ieiunia & penitentia in Ecclesia visitatas merito esse. vide art. 13.

Contra obicit Piscator. [Inepre hinc colligi ieiunium quadragesimale, vt impleatur quod Dominus dixit olim enim impletum fuit, cum Apostoli lugerent, Domino capto & occiso. nec loqui Dominum de ieiunio, quod certo consilio suscipietur, sed quod luctus præter spem obortus vltro pariturus sit.]

Et Ilyricus non opus arcescere ieiunium & luctum, sponte venturum, & l. 4. inst. c. 12. n. 17. tantum calamitosi temporibus destinat. [Rursum, inquit, si grassari incipit vel pestilentia, vel fames, vel bellum, aut si quæ clades imminere aliis regioni ac populo videtur: Paenitentiam tunc quoque officium est hortari ad ieiunium & Ecclesiam, quo suppliciter iram Domini deprecetur. Se enim ad visitationem apparari, & quodammodo armari

Adami Conzen in Euang. Tom. I.

denuntiat, vbi periculum apparere facit. Qualiter igitur promissa barba, impexo capillo, pulla veste, simpliciter se olim demittere rei solebant, ad conciliandam iudicis misericordiam: ita nos, quum rei agimur coram Dei tribunali, eius seueritatem miserabili habitu deprecari, tum eius gloriæ interest ac publicæ edificationis, tum nobis quoque ipsis vtile ac salutare. Atque id quidem visitatum fuisse in populo Israelitico, ex verbis Ioëlis colligere promptum est. Nam quum inter bet canituba, conuocari cætum, iudici ieiunium, & ea quæ sequuntur: loquitur vt de rebus communi consuetudine receptis. Paulo ante dixerat, de flagitiis populi constitutam esse questionem, ac iam imminere iudici diem nuntiauerat, reosque citauerat ad dicendam causam, deinde vociferatur vt properent ad faciem & cinerem, ad fletum, & ieiunium: hoc est, vt externis quoque testificationibus se coram Domino prosternant. Cinis quidem & fæcus illis forte temporibus magis conueniebant: Sed conuocatio & fletus & ieiunium, & quæ sunt his similia, non dubium, quin ad nostram quoque ætatem similiter pertineant, quoties ita rerum nostrarum conditio postulat. Nam quum sanctum sit exercitium cum ad humiliandos homines, tum ad humilitatem confitendam; cur eo minus vtamur, quæ veteres in simili necessitate? Legimus ieiunasse in singulum mœstitiæ non modo Israeliticæ Ecclesiam, verum & Dei formatam ac constitutam, sed Niniuas quoque, qui nihil doctrinæ præter vnicam Ionæ prædicationem habebat. Quid causæ est igitur cur nos non idem agamus? At externa est ceteronomia, quæ finem in Christo vna cum aliis accepit. Imo hodieque optimum fidelibus adminiculum est, (vt semper fuit) & vtilis admonitio, ad seipsos excitandos, ne sua nimia securitate & focordia Deum magis ac magis pronocent, dum eius flagellis castigantur. Proinde Christus, quum Apostolos suos excusaret, quod non ieiunent, non dicit abrogatum esse ieiunium: Sed calamitosi temporibus ipsi destinant, & coniungit cum luctu. Veniet, inquit, tempus, quum auferetur ab illis sponsus.]

Mala vel sua nouitate interpretatio. Dominus enim loquitur de ieiunio, quod Apostoli suscepturi erant, eo modo, quo discipuli Ioannis, illi vero sponte susceperunt, non occasione luctus, licet præcepto Ioannis.

Deinde causam cur non ieiunent reddit, quia nuptiæ sunt, quibus importunares est ieiunium. quibus opponit dies, quibus ablatus sponsus, *tunc ieiunabunt in illis diebus.* Cyrillus tempus apparitionis Christi fuisse veluti festum & nuptias, quibus diuinæ hypostasi, humana natura iungebatur. Non est legitima excusatio, si dicat fore vt præ tristitia ieiunent. Deinde causa apud Marcum redditur, quanto tempore habent solum sponsum non possunt ieiunare.

§. 2. Melanthon quidem duplex ieiunium describit, vel cū sobrie viuunt, vel quia cibus, aut appetitus deest, hic tristes ieiunasse discipulos ablato sponso, at contra scribit Lucas c. ult. Apostolos cum ingenti gaudio rediisse Ierosolimam, & act. 2. *sumebant cibum cum exultatione & simplicitate cordis.* Neque tristitia ieiunabant, cum imponent manus Paulo & Barnabæ.

§. 3. Ieiunium pro luctu, & luctus pro ieiunio ponitur, Pharisei & discipuli, de proprio ieiunio intelligebant. Hier. in Luc. 5. Videtur ieiunium non nisi peccatoribus indicere. *Quamdiu, inquit, sponsum nobiscum est, nuntiate & in læticia sumus, nec ieiunare debemus, nec lugere. cum autem iunxit ille à nobis discesserit propter peccata, in dicendum ieiunium, luctus suscipiendus.* Sed fatetur se iuxta tropologiam exponere. Neque negat constitutis temporibus ieiunandum, sed sæpe vrget ieiunia, verum tantummodo demonstrat peccatoribus conuenire præcipue luctum & ieiunia. Hilar. etiam can. 9. & Amb. Luc. 5. de Eucharistia tropologice interpretantur.

QVÆSTIO

